Dedovanje

Slovēnija

1 Kako se sestavi razpolaganje za primer smrti (oporoka, skupna oporoka, dedna pogodba)?

a) Oporoka: Veljavna je tista oporoka, ki je napravljena v obliki, kakor jo določa Zakon o dedovanju (v nadaljevanju ZD), in ob pogojih, ki jih določa zakon. ZD pozna naslednje oblike oporok: lastnoročna oporoka, pisna oporoka pred pričami, sodna oporoka, ustna oporoka, oporoka, sestavljena v tujini, oporoka sestavljena na slovenski ladji, oporoka sestavljena med izrednim ali vojnim stanjem, mednarodna oporoka.

Glede obličnostnih zahtev ZD določa naslednje:

Lastnoročna oporoka je veljavna, če jo je oporočitelj lastnoročno napisal in podpisal (63. člen, 1. odstavek ZD).

Pisno oporoko pred pričami oporočitelj, ki zna brati in pisati, napravi tako, da v navzočnosti dveh prič lastnoročno podpiše listino, ki mu jo je sestavil kdo drug, ko hkrati izjavi pred njima, da je to njegova oporoka. Priči se podpišeta na sami oporoki s pristavkom, da se podpisujeta kot priči, pri čemer ta pristavek ni pogoj za veljavnost oporoke (64. člen ZD).

Sodno oporoko lahko sestavi oporočitelju po njegovi izjavi sodnik pristojnega sodišča, ko poprej ugotovi oporočiteljevo istovetnost. Oporočitelj nato tako oporoko prebere in podpiše, sodnik pa na oporoki potrdi, da jo je oporočitelj v njegovi navzočnosti prebral in podpisal. Če oporočitelj ne zna ali ne more prebrati oporoke, ki mu jo je sestavil sodnik, jo ta prebere oporočitelju v navzočnosti dveh prič, nato pa jo oporočitelj v navzočnosti istih prič podpiše ali napravi na njej ročno znamenje, potem ko izjavi, da je to njegova oporoka. Priči se podpišeta na oporoki (65. in 66. člen ZD).

Oporoko sestavljeno v tujini lahko sestavi državljanu Republike Slovenije v tujini po določbah, ki veljajo za sestavljanje sodne oporoke, konzularni predstavnik ali diplomatski predstavnik Republike Slovenije, ki opravlja konzularne zadeve (69. člen ZD).

Na slovenski ladji lahko sestavi oporoko poveljnik ladje po določbah, ki veljajo za sestavljanje sodne oporoke Oporoka neha veljati po preteku tridesetih dni od vrnitve oporočitelja v Republiko Slovenijo (70. člen ZD).

Oporoka sestavljena med izrednim in vojnim stanjem: med izrednim ali vojnim stanjem lahko vojaški osebi sestavi oporoko po določbah, ki veljajo za sestavljanje sodne oporoke, poveljnik čete, njej enake ali višje enote ali kdo drug v prisotnosti takšnega poveljnika. Oporoka preneha veljati po preteku šestdesetih dni po koncu izrednega ali vojnega stanja, če je oporočitelju vojaška služba prenehala prej ali pozneje, pa po preteku tridesetih dni po prenehanju vojaške službe (71. člen ZD).

Mednarodna oporoka mora biti sestavljena v pisni obliki. Oporočitelju ni treba oporoke napisati lastnoročno. Napisana je lahko v kateremkoli jeziku, z roko ali kako drugače. Oporočitelju jo lahko po njegovi izjavi sestavi sodnik pristojnega sodišča, državljanu Republike Slovenije v tujini pa diplomatski oziroma konzularni predstavnik, določen v 69. členu ZD (v nadaljevanju: pooblaščena oseba). Oporočitelj mora ob navzočnosti dveh prič in pooblaščene osebe izjaviti, da je to njegova oporoka in da je seznanjen z vsebino ter jo ob njihovi navzočnosti podpisati oziroma če jo je podpisal pred tem, priznati in potrditi, da je podpis njegov. Če se oporočitelj ne more podpisati, sporoči razlog pooblaščeni osebi, ki to zapiše na oporoki. Poleg tega lahko oporočitelj zahteva, da ga na oporoki v njegovem imenu podpiše kdo drug. Priči in pooblaščena oseba se ob navzočnosti oporočitelja hkrati podpišejo, s pristavkom, da se podpisujejo kot priče oziroma kot pooblaščena oseba (71.a člen ZD). Zakon podrobneje določa še, kdo je lahko priča pri mednarodni pogodbi (71.b člen ZD), podpise in datume na mednarodni oporoki (71.c člen ZD), hrambo mednarodne oporoke (71.č člen ZD), preklic mednarodne oporoke (71. d člen ZD), potrdilo o mednarodni oporoki (71. e člen ZD), potrdilo o veljavnosti mednarodne oporoke (71.f člen ZD), veljavnost glede oblike ter glede formalnosti podpisov (71. g člen ZD).

Ustna oporoka: oporočitelj lahko izjavi svojo poslednjo voljo ustno pred dvema pričama le tedaj, če zaradi izrednih razmer ne more napraviti pisne oporoke. Ustna oporoka neha veljati, ko preteče trideset dni od prenehanja izrednih razmer, v katerih je bila napravljena (72. člen ZD). Zakon podrobneje določa še, kdo so lahko priče pri ustni oporoki (73. člen ZD), kakšne so njihove dolžnosti (74. člen ZD), neveljavna razpolaganja v ustni oporoki (75. člen ZD), rok za uveljavljanje neveljavnosti oporoke (76. člen ZD), dokazovanje obstoja oporoke (77. člen ZD).

Zakon o notariatu(v nadaljevanju ZN) ureja dodatno tudi notarsko oporoko kot oporoko, ki jo v obliki notarskega zapisa notar sestavi po ustni izjavi oporočitelja ter oporoko, ki jo v obliki oporočiteljeve že napisane izjave poslednje volje oporočitelj predloži notarju v potrditev. Notarska oporoka ima enake pravne učinke kot sodna oporoka (46. člen, 1. odstavek ZN).

Poleg zgoraj navedenih obličnostnih zahtev je za veljavnost oporoke potrebna tudi oporočna sposobnost. Po ZD lahko oporoko napravi vsak, ki je sposoben za razsojanje in je dopolnil 15 let starosti (59. člen, 1. odstavek ZD). V primeru, ko zapustnik napravi oporoko pod vplivom grožnje, prisile, zvijače ali zmote, oporoka ni veljavna, saj volja, izražena v oporoki, ne ustreza pravi in resnični volji zapustnika (60. člen, 1. odstavek ZD).

b) Skupna oporoka: ZD skupnih oporok ne omenja. Ker ni ena od zakonsko predvidenih oblik oporoke, bi morala biti skladno z 62. členom ZD neveljavna. Vendar pa šteje judikatura za neveljavno samo oporoko, v kateri dve osebi (najpogosteje zakonca) postavljata vzajemno druga drugo za dediča (verjetno zaradi tega, ker je taka oporoka zelo blizu prepovedani dedni pogodbi, 103. člen ZD), ne pa tudi oporoke, s katero skupno razpolagata v korist tretjega (tako prof. dr. K. Zupančič, prof. dr. V. Žnidaršič Skubic, Dedno pravo, Uradni list 2009, str. 127-128).

c) Dedna pogodba: Dedna pogodba, s katero kdo zapušča svojo zapuščino ali njen del svojemu sopogodbeniku ali komu drugemu, je po ZD neveljavna (103. člen ZD). Prav tako je neveljavna pogodba o pričakovani dediščini ali volilu (104. člen ZD) ter pogodba o vsebini oporoke (105. člen ZD).

2 Ali mora biti razpolaganje overjeno in na kakšen način?

Ne. Zakon za oporoke ne predvideva posebne overitve.

3 Ali je svoboda do razpolaganja za primer smrti omejena (npr. z nujnim deležem)?

Da. Nujni dediči imajo pravico do dela zapuščine, s katerim zapustnik ne more razpolagati (26. člen, 1. odstavek ZD). Ta del zapuščine je nujni delež. Nujni dediči so: pokojnikovi potomci, njegovi posvojenci in njihovi potomci, njegovi starši in njegov zakonec. Ker določbe ZD, ki urejajo pravice, obveznosti, omejitve in položaj zakoncev, veljajo enako tudi za moškega in žensko, ki živita v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti in nista sklenila zakonske zveze, če ni razlogov, iz katerih bi bila zakonska zveza med njima neveljavna, je lahko tudi zunajzakonski partner nujni dedič. Enako velja za partnerja iz sklenjene in tudi nesklenjene istospolne partnerske zveze. Dedi in babice ter bratje in sestre pokojnika so nujni dediči le tedaj, če so trajno nezmožni za delo in nimajo potrebnih sredstev za življenje. Naštete osebe so nujni dediči, če so po zakonitem dednem redu upravičeni dedovati (25. člen ZD).

4 Kdo in koliko deduje, če razpolaganja za primer smrti ni?

V tem primeru pride do dedovanja na podlagi zakona. Na podlagi zakona dedujejo po zapustniku njegovi potomci, njegovi posvojenci in njihovi potomci, njegov zakonec, njegovi starši, posvojitelj in njegovi sorodniki, njegovi bratje in sestre ter njihovi potomci in njegovi dedi in babice ter njihovi potomci. Kot zakonca dedujeta drug po drugem tudi moški in ženska, ki živita v dalj časa. trajajoči življenjski skupnosti in nista sklenila zakonske zveze, vendar le v primeru, če ni razlogov, iz katerih bi bila zakonska zveza med njima neveljavna.Enako velja za partnerja iz sklenjene in tudi nesklenjene partnerske zveze dveh moških ali dveh žensk (v nadaljevanju: partnerska zveza). Te osebe dedujejo po dednih redih, tako da dediči bližnjega dednega reda izključujejo od dedovanja osebe bolj oddaljenega dednega reda (10. člen ZD).

Prvi dedni red:

V prvem dednem redu so potomci in zakonec pokojnika ter zunajzakonski partner ali partner iz partnerske zveze. Ti dedujejo po enakih delih pred vsemi drugimi (11. člen ZD).

Na podlagi vstopne pravice del zapuščine, ki bi šel prej umrlemu, če bi bil preživel zapustnika, dedujejo njegovi otroci, zapustnikovi vnuki, po enakih delih; če pa umre kateri od vnukov pred zapustnikom, dedujejo delež, ki bi šel njemu, če bi bil živ ob zapustnikovi smrti, njegovi otroci, zapustnikovi pravnuki, po enakih delih in tako naprej po vrsti, dokler je kaj zapustnikovih potomcev (12. člen ZD).

Če zapustnikov zakonec ali zunajzakonski partner ali partner iz partnerske zveze, ki nima potrebnih sredstev za življenje deduje z drugimi dediči prvega dednega reda, lahko sodišče na njegovo zahtevo odloči, da deduje zakonec ali zunajzakonski partner ali partner iz partnerske zveze tudi del tistega dela zapuščine, ki bi ga po zakonu dedovali sodediči. Zakonec ali zunajzakonski partner ali partner iz partnerske zveze lahko zahteva povečanje svojega dednega deleža proti vsem ali proti posameznim sodedičem. Sodišče lahko odloči, da deduje zakonec celotno zapuščino, če je njena vrednost tako majhna, da bi zakonec ali zunajzakonski partner ali partner iz partnerske zveze zašel v pomanjkanje, če bi se delila (13. člen, 1. odstavek ZD).

Če drugi dediči prvega dednega reda, ki nimajo potrebnih sredstev za življenje, dedujejo z zapustnikovim zakoncem ali zunajzakonskim partnerjem ali partnerjem iz partnerske zveze, lahko sodišče na njihovo zahtevo odloči, da dedujejo tudi del tistega dela zapuščine, ki bi ga po zakonu dedoval zakonec ali zunajzakonski partner ali partner iz partnerske zveze. Povečanje dednega deleža nasproti zakoncu ali zunajzakonskemu partnerju ali partnerju iz partnerske zveze lahko zahtevajo vsi ali posamezni sodediči (13. člen, 2. odstavek ZD).

Posamezni sodediči, ki nimajo potrebnih sredstev za življenje, lahko zahtevajo povečanje svojega dednega deleža tudi proti drugim sodedičem (13. člen, 3. odstavek ZD).

Sodišče lahko odloči, da dedujejo vsi ali posamezni sodediči celotno zapuščino, če je njena vrednost tako majhna, da bi zašli v pomanjkanje, če bi se delila (13. člen, 4. odstavek ZD).

Pri odločanju o zgoraj navedenih zahtevkih glede povečanja ali zmanjšanja dednega deleža upošteva sodišče vse okoliščine primera, zlasti premoženjske razmere in pridobitno sposobnost sodedičev ter vrednost zapuščine (13. člen, 5. odstavek ZD).

Drugi dedni red:

V drugem dednem redu zapuščino pokojnika, ki ni zapustil potomcev, dedujejo njegovi starši in njegov zakonec ali zunajzakonski partner ali partner iz partnerske zveze. Pokojnikovi starši dedujejo eno polovico zapuščine po enakih delih, pokojnikov zakonec ali zunajzakonski partner ali partner iz partnerske zveze pa deduje drugo polovico zapuščine. Če pokojnik ni zapustil zakonca ali zunajzakonskega partnerja ali partnerja iz partnerske zveze, dedujejo pokojnikovi starši vso zapuščino po enakih delih (14. člen ZD).

Če je eden od zapustnikovih staršev umrl pred zapustnikom, dedujejo del zapuščine, ki bi mu šel, če bi preživel zapustnika na podlagi vstopne pravice njegovi otroci (zapustnikovi bratje in sestre), njegovi vnuki in pravnuki ter njegovi nadaljnji potomci po pravilih, ki veljajo v primeru, če dedujejo po pokojniku njegovi otroci in drugi potomci (15. člen, 1. odstavek).

Če sta oba zapustnikova starša umrla pred njim, dedujejo del zapuščine, ki bi šel vsakemu od njiju, če bi bil preživel zapustnika, potomci: očetov delež dedujejo očetovi potomci, materin delež materini potomci. V vseh primerih dedujejo zapustnikovi polbratje in polsestre po očetu po enakih delih očetov delež zapuščine, polbratje in polsestre po materi po enakih delih materin delež, pravi bratje in sestre pa dedujejo po enakih delih s polbrati in polsestrami po očetu očetov delež, s polbrati in polsestrami po materi pa materin delež (15. člen, 2. in 3. odstavek ZD).

Če je eden od zapustnikovih staršev umrl pred zapustnikom, pa ni zapustil nobenega potomca, deduje del zapuščine, ki bi mu šel, če bi bil preživel zapustnika, drugi od staršev; če pa je tudi ta umrl pred zapustnikom, dedujejo njegovi potomci tisto, kar bi šlo enemu ali drugemu od staršev, kot določa 15. člen ZD. Če sta oba zapustnikova starša umrla pred zapustnikom in nista zapustila nobenega potomca, deduje vso zapuščino preživeli zapustnikov zakonec ali zunajzakonski partner ali partner iz partnerske zveze (16. in 17. člen ZD).

Tretji dedni red:

Če ni nobene osebe, ki bi lahko dedovala v prvem ali v drugem dednem redu, pride v poštev dedovanje v tretjem dednem redu.

V tretjem dednem redu zapuščino pokojnika, ki ni zapustil ne potomcev ne staršev in tudi ti niso zapustili nobenega potomca in ne zakonca ali zunajzakonskega partnerja ali partnerja iz partnerske zveze, dedujejo njegovi dedi in babice. Eno polovico zapuščine dedujeta ded in babica po očetovi strani, drugo polovico pa ded in babica po materini strani (18. člen ZD).

Ded in babica iste strani dedujeta po enakih delih. Če je kateri od teh prednikov ene strani umrl pred zapustnikom, dedujejo del zapuščine, ki bi mu šel, če bi bil preživel zapustnika, njegovi otroci, njegovi vnuki in njegovi nadaljnji potomci, po pravilih, ki veljajo v primeru, če dedujejo po pokojniku njegovi otroci in drugi potomci. Glede vsega drugega veljajo za dedno pravico deda in babice z ene strani in njunih potomcev pravila, po katerih dedujejo zapustnikovi starši in njihovi potomci (19. člen ZD).

Če sta ded in babica ene strani umrla pred zapustnikom, pa nista zapustila nobenega potomca, dedujejo del zapuščine, ki bi šel njima, če bi bila preživela zapustnika, ded in babica druge strani, njuni otroci, njuni vnuki in njuni nadaljnji potomci, kot določa 19. člen ZD (20. člen ZD).

5 Kateri organ je pristojen:

5.1 glede vprašanj dedovanja?

Za urejanje zapuščinskih zadev v Republiki Sloveniji je pristojno sodišče. Za zapuščinske zadeve so stvarno pristojna okrajna sodišča.

5.2 za sprejem izjave o odpovedi dediščini ali njenem sprejemu?

Sodišče v okviru zapuščinske obravnave.

5.3 za sprejem izjave o odpovedi volilu ali njegovem sprejemu?

Sodišče v okviru zapuščinske obravnave.

5.4 za sprejem izjave o odpovedi nujnega deleža ali njegovem sprejemu?

Sodišče v okviru zapuščinske obravnave.

6 Kratek opis postopka za ureditev dedovanja v nacionalnem pravu, vključno z likvidacijo zapuščine in delitvijo premoženja (to vključuje informacijo, ali postopek dedovanja začne sodišče ali drugi pristojni organ na lastno pobudo).

Kadar kdo umre ali je razglašen za mrtvega, mora matičar, ki je pristojen za vpis smrti v matično knjigo umrlih, v tridesetih dneh od vpisa poslati smrtovnico zapuščinskemu sodišču (179. člen, 1. odstavek ZD).

Ko sodišče prejme smrtovnico, prične postopek po uradni dolžnosti.

Če po podatkih iz smrtovnice pokojnik ni zapustil premoženja, odloči zapuščinsko sodišče, da se zapuščinska obravnava ne opravi. Tako ravna sodišče tudi v primeru, če je pogojnik zapustil samo premično premoženje, pa nobeden od tistih, ki so upravičeni dedovati, ne zahteva obravnave (203. člen, 1. in 2. odstavek ZD). V vseh ostalih primerih pa določi sodišče narok za zapuščinsko obravnavo. V zapuščinskem postopku ugotovi sodišče, kdo so pokojnikovi dediči, katero premoženje sestavlja njegovo zapuščino in katere pravice iz zapuščine gredo dedičem, volilojemnikom in drugim osebam (162. člen ZD). Zapuščinski postopek je po svoji naravi nepravdni postopek. Če pa so med strankami sporna dejstva, od katerih je odvisna kakšna njihova pravica, sodišče prekine zapuščinsko obravnavo in napoti stranke na pravdo ali na upravni postopek (210. člen, 1. odstavek ZD).
Ko sodišče ugotovi, katerim osebam gre pravica do dediščine, jih s sklepom o dedovanju razglasi za dediče (214. člen, 1. odstavek ZD). Sklep o dedovanju se vroči vsem dedičem in volilojemnikom, kakor tudi osebam, ki so v postopku uveljavljale zahtevke iz naslova dedovanja (215. člen, 1. odstavek ZD).
Po pravnomočnosti sklepa o dedovanju sodišče odredi, da se opravijo v zemljiški knjigi potrebni vpisi.
Delitev dediščine lahko zahteva vsak dedič ob vsakem, vendar ne ob nepravem času. Ta pravica ne more zastarati. Neveljavna je pogodba, s katero se dedič odpove pravici zahtevati delitev, kot tudi določilo v oporoki, s katerim se delitev prepoveduje ali omejuje (144. člen ZD). Zakon o dedovanju ne vsebuje določb o izvedbi delitve dediščine. To ureja Stvarnopravni zakonik (v nadaljevanju SPZ) v okviru določb o delitvi skupne lastnine. Zapuščina je namreč v skupni lastnini sodedičev. Sodediči lahko sporazumno določijo delitev zapuščine. Če se ne morejo sporazumeti, odloči o načinu delitve sodišče v nepravdnem postopku. Če v zapuščinskem postopku vsi dediči sporazumno predložijo delitev in način delitve, navede sodišče tak sporazum v sklepu o dedovanju (214. člen, 3. odstavek ZD).

7 Kako in kdaj postane posameznik dedič ali volilojemnik?

Zakon o dedovanju določa, da preide pokojnikova zapuščina na dediče po samem zakonu (*ipso iure*) v trenutku zapustnikove smrt (132. člen ZD). Sklep o dedovanju, s katerim sodišče razglasi dediče po koncu zapuščinskega postopka je tako ugotovitvene narave.
Tudi volilojemnik s smrtjo zapustnika pridobi volilo, razen če je bilo volilo določeno s pogojem ali z rokom. V tem primeru ga pridobi z izpolnitvijo pogoja oziroma pretekom časa. Pridobitev volila pomeni, da lahko volilojemnik zahteva izpolnitev volila. Za prehod lastninske pravice na volilojemnika pa veljajo splošne določbe Stvarnopravnega zakonika.

8 So dediči odgovorni za dolgove pokojnika, in če je tako, pod katerimi pogoji?

Da, a ta odgovornost je omejena. Dedič je odgovoren za zapustnikove dolgove do višine vrednosti podedovanega premoženja. Če je več dedičev, so ti nerazdelno odgovorni za zapustnikove dolgove, in sicer vsak do višine vrednosti svojega dednega deleža, ne glede na to, ali je delitev dediščine že izvršena ali ne. Glede notranjega razmerja med dediči velja, da se delijo dolgovi v sorazmerju z njihovimi dednimi deleži, če ni v oporoki drugače določeno (142. člen ZD)
Dedič, ki se je odpovedal dediščini, ni odgovoren za zapustnikove dolgove (142. člen, 2. odstavek ZD).

9 Kateri dokumenti in/ali informacije so običajno potrebni za vpis nepremičnine?

Zemljiškoknjižno sodišče odloči o dopustnosti vpisa na podlagi dokumentov, ki dokazujejo, da obstaja pravna podlaga za pridobitev pravice, ki je predmet vpisa in pod pogojem, da so izpolnjeni drugi pogoji, ki jih določa zakon.
Podlaga za vpis nepremičnine, ki je bila predmet dedovanja, je pravnomočni sklep o dedovanju, izdan v zapuščinskem postopku (40. člen, 1. odstavek, 6. točka Zakona o zemljiški knjigi, ZZK-1). Na podlagi pravnomočnega sklepa o dedovanju odredi sodišče po uradni dolžnosti, da se opravi vpis lastninske pravice dediča v zemljiški knjigi.

9.1 Je imenovanje upravitelja obvezno ali obvezno na zahtevo? Kaj je treba storiti, če je obvezno ali obvezno na zahtevo?

Imenovanje upravitelja dediščine ni obvezno.
Načeloma do delitve dediščine dediči upravljajo in razpolagajo z dediščino skupno. Dediščino lahko soglasno prepustijo v upravljanje posebnemu upravitelju. Če pa se dediči ne morejo sporazumeti glede uprave dediščine, postavi sodišče na zahtevo kateregakoli od njih upravitelja, ki upravlja dediščino za vse, ali pa določi vsakemu dediču del dediščine, ki naj ga upravlja (145. člen ZD).
Oporočitelj pa lahko v oporoki določi eno ali več oseb za izvršitelje oporoke (95. člen, 1. odstavek ZD). Izvršitelj oporoke med drugim upravlja zapuščino (96. člen, 1. odstavek ZD).

9.2 Kdo lahko izvrši pokojnikovo razpolaganje za primer smrti in/ali upravlja s premoženjem?

Oporočitelj lahko v oporoki določi eno ali več oseb za izvršitelje oporoke (95. člen, 1. odstavek ZD). Če oporočitelj ni določil kaj drugega, je dolžnost izvršitelja oporoke zlasti ta, da skrbi za zapuščino, da jo upravlja, da skrbi za plačilo dolgov in volil in sploh za to, da se oporoka izvrši tako, kakor je želel oporočitelj (96. člen, 1. odstavek ZD). Če izvršitelj oporoke ni bil določen, lahko dediči, ki sicer do delitve upravljajo dediščino skupaj, prepustijo upravljanje dediščine posebnemu upravitelju. Če se dediči pa se ne morejo sporazumeti glede uprave dediščine, postavi sodišče na zahtevo kateregakoli od njih upravitelja, ki upravlja dediščino za vse, ali pa določi vsakemu dediču del dediščine, ki naj ga upravlja (145. člen ZD).

9.3 Katera pooblastila ima upravitelj?

Če oporočitelj v oporoki določi izvršitelja oporoke, v njej določi tudi njegove dolžnosti.
Če oporočitelj ni določil kaj drugega, velja po zakonu (96/1 ZD):
da mora za zapuščino skrbeti. Zlasti mora poskrbeti za zavarovalne ukrepe; za popis in cenitev zapuščine (184. člen ZD), za shranjevanje določenih premičnih stvari (190. in 191. člen ZD);
da mora upravljati zapuščino; v okviru te redne uprave lahko tudi razpolaga s posameznimi zapuščinskimi predmeti. V času opravljanja te funkcije izvršitelj oporoke izključuje dediča od upravljanja z zapuščino in od razpolaganja z zapuščinskimi predmeti;
da mora poskrbeti, da se poravnajo zapustnikovi dolgovi, izpolnijo volila in nalogi (bremena);
da nasploh poskrbi, da se oporoka izvrši tako, kot je oporočitelj hotel (tako prof. dr. K. Zupančič, prof. dr. V. Žnidaršič Skubic, Dedno pravo, Uradni list 2009, str. 170-171).
Če je več izvršiteljev oporoke, opravljajo zaupane dolžnosti skupaj, razen če je oporočitelj drugače določil (96. člen, 2. odstavek ZD). Izvršitelj oporoke mora dati sodišču račun o svojem delu. Pravico ima do povračila stroškov in do nagrade za svoj trud, kar se mu izplača iz razpoložljivega dela zapuščine po odločbi sodišča (97. člen ZD).
Če izvršitelj oporoke ni bil določen, lahko dediči, ki sicer do delitve upravljajo dediščino skupaj, prepustijo upravljanje dediščine posebnemu upravitelju. Če se dediči pa se ne morejo sporazumeti glede uprave dediščine, postavi sodišče na zahtevo kateregakoli od njih upravitelja, ki upravlja dediščino za vse, ali pa določi vsakemu dediču del dediščine, ki naj ga upravlja (145. člen ZD).

10 Kateri dokumenti, ki dokazujejo status in pravice upravičencev, se običajno izdajajo po nacionalnem pravu med postopkom dedovanja ali ob koncu postopka? Ali imajo dokazno moč?

Sodišče ob koncu zapuščinskega postopka izda sklep o dedovanju, ki je meritorna sodna odločba. V njem ugotovi kakšen je obseg zapuščine ter razglasi dediče in volilojemnike ter druge osebe, ki so pridobile pravico iz zapuščine. Na podlagi ZD mora sklep o dedovanju obsegati naslednje sestavine (214. člen, 2. odstavek ZD):

priimek in ime (tudi prejšnje priimke) pokojnika ter ime njegovega očeta, poklic, datum rojstva in državljanstvo pokojnika, za umrlo poročeno žensko pa tudi dekliški priimek;
navedbo nepremičnin s podatki iz zemljiških knjig, ter navedbo premičnin, sklicujoč se na popis;
priimek in ime ter poklic in stalno prebivališče dediča, razmerje dediča do zapustnika, ali deduje kot zakoniti ali kot oporočni dedič, če je več dedičev, pa tudi njihov dedni delež;
ali je določitev dediča odložena;
ali je dedičeva pravica odložena zaradi tega, ker še ni prišel čas, ali je omejena na določen čas, ali je odložena zaradi neizpolnjenega pogoja ali odvisna od razveznega pogoja oziroma naloga, ki ga je šteti za razvezni pogoj, ali je omejena s pravico, užitka in v čigavo korist;
priimek in ime, poklic in stalno prebivališče oseb, katerim je pripadlo volilo, užitek ali kakšna druga pravica iz zapuščine, z natančnim opisom te pravice.

Spletna stran je del portala Tvoja Evropa.
Veseli smo vaših povratnih informacij o uporabnosti informacij.

This webpage is part of an EU quality network

Zadnja posodobitev: 16/12/2020
Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.